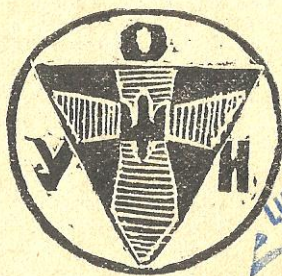

У. Інст. С.
II 2 112

Програмові Постанови Організації Українських Націоналістів

LIBRARY
of
Ukrainian Publishers
Ltd.
No. 544

Видання Закордонних Части
Організації Українських Націоналістів

1950

Про уточнення і доповнення до програмових постанов III-го Надзвичайного Великого Збору Організації Українських Націоналістів

Сім років, що пройшли від того часу, коли III-ій Надзвичайний Великий Збір Організації Українських Націоналістів (III НВЗ ОУН) прийняв програмові постанови, — з усією силою показали, яким великим досягненням були ці Постанови. Життя цілком підтвердило їх правильність і виявило, що вони повністю відбивають прагнення і інтереси українського народу. Розв'язуючи всі політичні і соціальні питання в дусі справедливості і вимог народу, Програмові Постанови III-го НВЗ ОУН уможливили залучити і згуртувати до організованої боротьби за визволення і побудову Української Самостійної Соборної Держави мільйонів маси народу, забезпечили великий політичний ріст і організаційне поширення Організації Українських Націоналістів.

Та разом з цим життя показало, що Програмові Постанови III-го НВЗ ОУН потребують сьогодні деяких уточнень і доповнень. Це цілком зрозуміле і природне. Бо політична організація, яка росте і розвивається, мусить розвивати і свою програму, мусить, щоб не відстати від життя, вносити до неї поправки часу.

Доповнення, що їх вимагали Програмові постанови III-го НВЗ ОУН вже від довшого часу обговорювалися в Організації Українських Націоналістів. В серпні 1949 р. Нарада Проводу ОУН на Українських Землях опрацювала проект програмових уточнень і доповнень, а в червні 1950 р. Конференція Організації Українських Націоналістів на Українських Землях прийняла і

затвердила остаточний текст уточненої і доповненої Програми ОУН.

Ці нові програмові уточнення і доповнення ні в чому не відбігають від Програмових постанов III-го НВЗ ОУН. Вони прийняті в повній відповідності з духом цих Програмових Постанов і являються тільки їх дальшим роз'ясненням.

Уточнення і доповнення стосуються таких основних моментів:

1. Політичні питання. Програмові постанови III-го НВЗ ОУН були прийняті в умовах, коли український народ, Організація Українських Націоналістів стояли у завзятій боротьбі проти німецьких загарбників, коли проти них розгортала свої дії Українська Повстанча Армія. Цей момент знайшов своє відбиття і в Програмових Постановах, у вступі до яких виразно зазначено, що ОУН бореться проти «німецької Нової Європи», «проти німецького націонал-соціалізму», проти «німецьких загарбників».

Сьогодні ці місця вже перестали бути актуальними, і Конференція ОУН на Українських Землях усунула їх з Програмових постанов. Вступ Програми дотривав до сьогоднішньої обстановки.

2. Державно-устроєві питання. В той час, коли працював III-й НВЗ ОУН, державно-устроєві питання не стояли перед ним з такою гостротою, як це є сьогодні. На чолі висувалися тоді політичні і соціальні проблеми. Тому то справа державного ладу в Українській Самостійній Соборній Державі не знайшла в Програмових постановах III-го НВЗ ОУН належного висвітлення. Тим менше весь дух Програмових постанов виразно показував, що ОУН бореться за демократичний лад в майбутній Українській Самостійній Соборній Державі, а цілий ряд пунктів Програмових постанов, зокрема пункт 10, визначували конкретні засади майбутнього демократичного ладу. В цьому теж напрями пішли і нові роз'яснення Конференції ОУН на Українських Землях.

Конференція ОУН на Українських Землях ясно уточнила, що ОУН бореться за демократичний устрій

в Українській Самостійній Соборній Державі. До визначених вже III-ім НВЗ ОУН демократичних засад майбутнього ладу в Українській Самостійній Соборній Державі Конференція ОУН на Українських Землях внесла доповнення про свободу політичних і програмових організацій.

3. Соціальні питання.

а) Розв'язка земельного питання, визначена III-ім НВЗ ОУН давала привід до свідомого чи несвідомого приписування ОУН намагань, які нічого спільного не мають ні з духом її Програми, ні з усією її практичною діяльністю. У зв'язку з цим, Конференція ОУН на Українських Землях сформулювала пункт Програмових постанов III-го НВЗ ОУН про земельне питання в новій формі. Конференція виразно заявила, що ОУН бореться за повне знищення колгоспного кріпацтва в Україні, проти повороту до поміщицько-капіталістичного ладу, за безплатну передачу землі селянам на власність на базі одноосібних трудових господарств.

ОУН вважає, що така розв'язка буде найкращою, принесє найбільші користі українському народові, що вона відповідає волі величезної більшості українського селянства.

Рівночасно ОУН признає право на громадсько-кооперативні і різні спілкові форми господарювання землею, якщо вони побудовані на добровільній згоді селян і на їх власній праці.

б) Програмові постанови III-го НВЗ ОУН були опрацьовувані у важких підпільних умовах, тому зрозуміло, що в них було допущено деякі недогляди, а саме: не визначено якою власністю будуть підземні багатства, ліси, води, транспорт, банки. Та тим не менше Постанови III-го НВЗ ОУН не залишають найменшого сумніву в тому, що всі ці галузі господарства можуть бути або національно-державною, або громадською власністю. Так теж і визначила ці справи Конференція ОУН на Українських Землях і внесла відповідні доповнення до Програмових Постанов III-го НВЗ ОУН.

4. Культурно-освітні справи. Конференція ОУН на Українських Землях, внесла в пункт 7 а) Програмо-

вих постанов III-го НВЗ ОУН доповнення про те, що освіта в Українській Самостійній Соборній Державі буде безплатною.

Такі основні уточнення і доповнення Програмових постанов III-го НВЗ ОУН, що їх внесла Конференція ОУН на Українських Землях, яка відбулася в м. червні 1950 р. Повний текст уточнень і доповнень до Програмових постанов III-го НВЗ ОУН публікується нижче.

В Україні, 1950 р.

ПРОВІД
ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ
На Українських Землях

Замість передруку самого тексту уточнень і доповнень, ми подаємо повний текст усіх Програмових постанов ОУН, прийнятих у серпні 1943 р. III-ім Надзвичайним Великим Збором з усіма уточненнями і доповненнями, ухваленими Конференцією ОУН в червні 1950 р. Всі внесені Конференцією зміни відзначаємо товстим друком.

Місця з старої програми, які були Постановами Конференції ОУН скреслені або точніше сформульовані, подаємо для порівняння внизу як примітки до тексту.

Робимо це тому, щоб дати в переглядній формі повний образ обов'язуючих в ОУН Програмових Постанов.

Програмові Постанови Організації Українських Націоналістів

прийняті III-ім Надзвичайним Збором ОУН в м. серпні 1943 р. та уточнені й доповнені Постановами КОНФЕРЕНЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ на Українських Землях в. м. червні 1950 р.

Організація Українських Націоналістів бореться за Українську Самостійну Соборну Соборну Державу й за те, щоб кожна нація жила вільним життям у своїй власній самостійній державі. Знищення національного поневолення та експлуатації нації нацією, система вільних народів у власних самостійних державах-це єдиний лад, який дасть справедливу розв'язку національного й соціального питання в цілому світі.

ОУН бореться проти імперіялістів й імперій, бо в них один пануючий народ поневолює культурно й політично та визискує економічно інші народи. Тому ОУН бореться проти СРСР.¹⁾

ОУН з усією рішучістю бореться проти інтернаціоналістичних та фашистсько-націонал-соціалістичних програм та політичних концепцій, бо вони є інструментом завойовницької політики імперіялістів. Тому ми проти російського комуно-більшевизму.²⁾

ОУН проти того, щоб один нарід, здійснюючи імперіялістичні цілі, «визволяв», «брав під охорону», «під опіку» інші народи, бо за цими лукавими словами кри-

¹⁾ Пропущено: «і проти німецької «Нової Європи».

²⁾ Пропущено: «і проти німецького націонал-соціалізму».

ється огидний зміст - поневолення, насильства, грабунку. Тому ОУН бореться проти російсько-більшевицьких³⁾ загарбників, поки не здобуде Української Самостійної Соборної Держави, в якій селянин, робітник і інтелігент матиме вільно, заможньо й культурно жити та розвиватися.

ОУН - за повне визволення українського народу з - під московсько-більшевицького⁴⁾ ярма, за побудову Української Самостійної Соборної Держави без поміщиків, капіталістів та без большевицьких вельмож⁵⁾ енкаведистів і партійних паразитів.

В Українській Державі влада вважатиме за свій найвищий обов'язок інтереси народу. Не маючи загарбницьких цілей та поневолення країн і притноблених народів у своїй державі, народна влада України не витрачатиме часу, енергії та коштів на створення апарату гноблення. — Українська Народня влада спрамує всі економічні ресурси та всю людську енергію на побудову демократичного⁶⁾ державного порядку, справедливого соціального ладу, на економічне будівництво країни та культурне піднесення народу.

В лавах ОУН боряться українські селяни, робітники й інтелігенти проти гнобителів - за Українську Самостійну Соборну Державу, за національне і соціальне визволення, за демократичний⁷⁾ державний порядок та справедливий⁸⁾ соціальний лад.

I. а) За цілковите знищення большевицької експлуаторсько-кріпацької колгоспної системи в організації сільського господарства, проти повороту до поміщицько-капіталістичної системи;

б) визнаючи, що земля належить народові, як її єдиному господареві, - за безплатну передачу землі

³⁾ Пропущено: «і німецьких»

⁴⁾ Пропущено: «та німецького»

⁵⁾ В старому тексті було: «комісарів»

⁶⁾ Було: «нового»

⁷⁾ Було: «новий»

⁸⁾ Було: «новий»

селянам у власність в розмірах трудових господарств, за визначення законом нижньої і верхньої межі для цих господарств, за заборону торгівлі і спекуляції землею;

в) за право на господарсько-кооперативні, спількові та інші форми господарювання в залежності тільки від волі селян;

г) за всебічну технічну, агрикультурну та фінансову допомогу для сільського господарства з боку держави.⁹⁾

2. За те, щоб усі підземні багатства, ліси і води були національно-державною, або громадською власністю.¹⁰⁾

3. а) За те, щоб велика промисловість і транспорт (залізньо-дорожний, водний і повітряний) були національно-державною власністю, а дрібна промисловість кооперативно-громадською власністю.¹¹⁾

б) за участь робітників у керівництві заводами, за фаховий, а не комісарсько-партійний принцип у керівництві.

4. а) За загальний восьмигодинний робочий день. Понаднормова праця може бути тільки вільною, як і

⁹⁾ В старому тексті було:

а) За знищення большевицько-німецької експлуаторсько-кріпацької системи організації сільського господарства в Україні. Виходячи з того, що земля є власністю народу, українська державна влада не накидуватме селянам однієї форми користування землею. Тому в Українській Державі допускатиметься індивідуальне та колективне користування землею в залежності від волі селян;

б) за передачу селянам Західніх Українських Областей всіх поміщицьких, монастирських та церковних земель.

¹⁰⁾ Нова точка, якої в старій програмі взагалі не було.

¹¹⁾ В старому тексті було: Па) За те, щоб велика промисловість була національно-державною власністю, а дрібна кооперативно-громадською.

кожна праця взагалі й робітник отримує за неї окрему плату.

б) За справедливу оплату праці, за участь робітників у прибутках підприємства. Робітник отримуватиме таку заплату, якої потрібно для забезпечення матеріальних і духових потреб цілої його сім'ї. При річних підсумках приходів підприємств кожний робітник одержуватиме: у господарсько-кооперативних підприємствах дивіденд (належна йому частка річного прибутку), а в національно-державних-премію.

в) За вільну працю, вільний вибір професій, вільний вибір місця праці.

г) За свободу профспілок. За знищення стаханівщини, соцзмагань, підвищення норм та інших способів експлуатації працюючих.

5. За вільне ремесло, за добровільне об'єднання ремісників в артілі, за право ремісника вийти з артілі та індивідуально виконувати працю і вільно розпоряджатися своїм заробітком.

6. За національно-державну організацію банкової системи і великої торгівлі, за громадсько-кооперативну дрібну торгівлю та за дрібну приватну торгівлю.¹²⁾

7. За повну рівність жінки з чоловіком у всіх громадських правах і обов'язках, за вільний доступ жінки до всіх шкіл, до всіх професій, за першочергове право жінки на легшу працю, щоб жінка не шукала заробітку на праці в шахтах, рудниках, та інших важких промислах і в наслідок цього не руйнувала свого здоров'я. За державну охорону материнства: батько сім'ї одержуватиме, крім платні за свою працю, додаткову платню на виховання неповнолітніх дітей. Лише в таких умовах жінка матиме змогу виконувати свій важливий, почесний і відповідальний обов'язок матері й виховательки молодого покоління.

¹²⁾ Було: «За національно-державну організацію великої торгівлі, за громадсько-кооперативну дрібну торгівлю та дрібну приватну торгівлю, за вільні базари.»

8. а) За безплатну освіту¹³⁾, за обов'язкове середнє навчання. За піднесення освіти і культури широкої народної маси шляхом поширення мережі шкіл, видавництва, бібліотек, музеїв, кіно, театрів тощо.

б) За поширення вищого й фахового шкільництва, за неперервний ріст високо-кваліфікованих кадрів фахівців на всіх ділянках життя.

в) За вільний доступ молоді до всіх вищих навчальних закладів за забезпечення студентів стипендіями, харчами, мешканням та навчальним приладдям.

г) За всебічний гармонійний розвиток молодого покоління-моральний, розумовий та фізичний. За вільний доступ до всіх наукових і культурних надбань людства.

9. За пошану до праці інтелігенції. За створення таких умов праці, щоб інтелігент, будучи цілком спокійним про завтрашний день та про долю сім'ї, міг віддатися культурно-творчій праці над собою, постійно збагачував своє знання та підвищував свій розумово-культурний рівень.

10. а) За повне забезпечення всіх працюючих на стаціонарі на випадок хвороби чи каліцтва.

б) За широке запровадження охорони народнього здоров'я, за поширення сітки лікарень, санаторій, курортів, та будинків відпочинків, за збільшення лікарських кадрів. За право працюючих на безплатне користування всіма закладами здоров'я.

в) За особливу державну опіку над дітьми і молоддю, за поширення сітки дитячих ясел та садків, санаторій, таборів відпочинку та спортивних організацій. За охоплення всієї дитвори та молоді державними закладами опіки та виховання.

¹³⁾ Додано три перші слова. Старий текст починався від слів: «За обов'язкове середнє навчання» - і далі до кінця речення без змін.

11. а) За свободу друку, слова, думки, переконань, віри й світогляду. Проти офіційного накидання суспільності світоглядових доктрин і догм.

б) За свободу політичних і громадських організацій.¹⁴⁾

в) За вільне визнавання і виконання культів, які не суперечать громадській моралі.

г) За відокремлення церковних організацій від держави.

ґ) За культурні взаємини з другими народами, за право виїзду громадян за кордон для навчання, лікування та пізнавання життя і культурних надбань других народів.

12. За повне право національних меншостей плекати свою власну по формі й змісту національну культуру.

13. За рівність усіх громадян України незалежно від їх національності в державних та громадських правах та обов'язках, за рівне право на працю, заробіток і відпочинок.

14. Завільну, українську по формі й змісту культуру, за героїчну духовість, високу мораль та громадську солідарність, дружбу та дисципліну.

¹⁴⁾ нове доповнення.